KLINIKA DOKTOR 24 d.o.o. | T: 0820 08240 | E: narocanje@doktor24.si | www.doktor24.si

Krioterapija benigne ali maligne kožne spremembe

Pojasnila, priprava in potek posega

Spoštovani,

radi bi vas seznanili o krioterapiji kožne spremembe. Prosimo vas, da te informacije pozorno preberete. Z upoštevanjem navodil boste pripomogli k hitrejšemu celjenju, lepšemu estetskemu videzu in manjšemu tveganju za zaplete.

Krioterapija je medicinski postopek, pri katerem zdravnik kožno spremembo zamrzne z zelo nizko temperaturo, najpogosteje s tekočim dušikom (– 196° C). Zamrznitev povzroči uničenje celic v spremembi, ki se nato v naslednjih dneh postopoma odlušči in nadomesti z novo, zdravo kožo.
Postopek se uporablja za zdravljenje številnih benignih - nenevarnih sprememb, kot so virusne bradavice, seboroične keratoze, aktinične keratoze, fibromi, solarni lentigi. V določenih primerih se krioterapija uporablja tudi za nekatere oblike predrakavih ali zgodnjih rakavih sprememb. Cilj posega je odstraniti motečo ali sumljivo spremembo na koži.

Krioterapija je varna, vendar lahko pride do nekaterih zapletov, večinoma blagih in prehodnih. Med pogostejše, običajno nenevarne sodi bolečina ali pekoč občutek na mestu posega v prvih urah, oteklina in rdečina ter mehur, ki je normalen pojav – če poči, lahko izteka bistra tekočina. Krasta ali luščenje kože izgineta sama od sebe. Manj pogosti zapleti so lokalna okužba (rdečina, gnojenje, bolečina), podaljšano celjenje (zlasti pri obsežnejšem zamrzovanju) in lokalna občutljivost kože več dni. Dolgotrajni zapleti so bel madež - hipopigmentacija (pogostejša in izrazitejša pri temnejši polti), temnejši madež - hiperpigmentacija in blaga brazgotina (še posebej pri globljem zamrzovanju ali če se krasta predčasno odstrani). Zelo redko lahko pride do poškodbe bližnjih živcev (predvsem na prstih ali obrazu).

Potek posega

Krioterapija je preprost, hiter in običajno **minimalno boleč ambulantni poseg**, lokalna anestezija ni potrebna. Kožo okrog spremembe se očisti. Zdravnik nato uporabi pršilo s tekočim dušikom. Sprememba se zamrzuje nekaj sekund – običajno 5 do 30 sekund, odvisno od vrste in velikosti. Cikel zamrzovanja se lahko ponovi večkrat, da je dosežen dovolj močan učinek. Po posegu ni potrebno prevezovanje, razen če se pojavi mehur ali če gre za občutljivo področje. Med zamrzovanjem lahko občutite pekoč ali zbadajoč občutek, ki hitro mine.

Navodila pred posegom

Krioterapija ne zahteva posebne priprave, je pa priporočljivo odstraniti ličila ali kreme na mestu posega, kože pred posegom ne dražiti z britjem ali agresivno kozmetiko, obvestiti zdravnika, če jemljete zdravila za redčenje krvi ali če imate nagnjenost k brazgotinjenju (še posebej keloidnim brazgotinam), povedati, ali ste imeli na tem mestu že kakšen poseg ali vnetje.

Navodila po posegu

Na mestu krioterapije se pojavi naraven proces celjenja. Območje sprva običajno pordeči in nekoliko oteče, pogosto nastane mehur – prozoren ali krvav. To je normalen del celjenja. Površina lahko v nekaj dneh potemni in postopoma odpade, v 1 do 4 tednih se kože popolnoma zaceli.

Prvi dan lahko mesto zamrznitve peče. Običajno pomaga hladen obkladek (ne neposredno na kožo).

Če mehur ne boli, ga pustite. Ponavadi poči spontano ali se počasi posuši. Če je boleč, ga lahko prebodete s sterilno iglo in sprostite tekočino, kar ponavadi omili bolečnost. Če poči ali ga prebodete, območje nežno očistite in po potrebi pokrijte s suho gazo ali obližem. **Umivanje, tuširanje je dovoljeno.** Naslednje dni kožo nežno umivajte z vodo in blagim milom. Če je območje občutljivo ali se drgne ob oblačila, ga pokrijte s suhim obližem. Na krasto lahko nanašate antiseptično kremo, ki pospešuje celjenje (npr. Bepanthen plus) oziroma antibiotično kremo (če vam jo je predpisal zdravnik). Izogibajte se soncu. Koža je po krioterapiji zelo občutljiva, uporabljajte zaščitni faktor SPF 50 +, da preprečite trajno pigmentacijo.

Krasta običajno odpade v 1 do 3 tednih. Končni videz kože se vzpostavi šele po 6 do 12 tednih. Če je bila sprememba večja ali zamrznjena z več cikli, je celjenje počasnejše. Pomembno je, da kraste ne odstranjujete na silo.

Če se pojavi močnejša bolečina, rdečina, prekomerna oteklina, gnojenje ali neprijeten vonj, se posvetujte z zdravnikom ali pridite na kontrolo, prav tako, če se sprememba po 4 do 6 tednih ne zaceli ali ne izgine. Pri nekaterih vrstah sprememb, predvsem pri virusnih bradavicah in predrakavih spremembah, so potrebni ponovni tretmaji, ki se izvajajo v razmiku 2 do 4 tednov.

KDR Pojasnila_derma_krioterapija benigne ali maligne kožne spremembe_11.2025.indd